

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Učinkoviti in usklajeni ukrepi EU za boj proti davčnim goljufijam, izogibanju davkom, pranju denarja in davčnim oazam

(mnenje na lastno pobudo)

(2020/C 429/02)

Poročevalec: **Javier DOZ ORRIT**

Sklep plenarne skupščine	20. 2. 2020
Pravna podlaga	člen 32(2) poslovnika mnenje na lastno pobudo
Pristojnost	strokovna skupina za ekonomsko in monetarno unijo ter ekonomsko in socialno kohezijo
Datum sprejetja mnenja strokovne skupine	20. 7. 2020
Datum sprejetja mnenja na plenarnem zasedanju	18. 9. 2020
Plenarno zasedanje št.	554
Rezultat glasovanja (za/proti/vzdržani)	216/2/2

1. Sklepi in priporočila

1.1 Obseg davčnih goljufij, davčnih utaj in pranja denarja je kljub prizadevanjem EU in številnih držav, začetku veljavnosti pomembnih evropskih direktiv (direktiva o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma – AMLD, direktiva proti izogibanju davkom – ATAD)⁽¹⁾ ter programu OECD za preprečevanje erozije davčne osnove in preusmerjanja dobička (BEPS) glede na javne finance evropskih držav še vedno zelo velik.

1.2 EESO predlaga sklenitev evropskega pakta za učinkovit boj proti davčnim goljufijam in utajam, izogibanju davkom in pranju denarja. Poziva Evropsko komisijo, naj spodbuja politično pobudo, ki bo vključevala nacionalne vlade in ostale evropske institucije pri uresničevanju tega cilja, ter pri tem spodbuja, da se doseže soglasje, ki je za to potrebno, in v to vključi civilno družbo. Sodelovanje med državami članicami bi moralo biti glavni steber pakta.

1.3 EESO poziva evropske institucije in države članice, naj zagotovijo finančna sredstva in človeške vire, potrebne za učinkovito izvajanje veljavne evropske zakonodaje, ter dosežejo soglasje o sprejetju vseh potrebnih novih zakonodajnih in upravnih ukrepov za učinkovit boj proti davčnim kaznivim dejanjem in škodljivim praksam, pranju denarja ter dejavnostim davčnih oaz. V ta namen je treba stalno ocenjevati rezultate izvajanja posameznih ukrepov.

1.4 EESO meni, da se morajo države članice nujno zavzeti za odpravo nepoštenih in škodljivih oblik davčne konkurence. Poleg tega ponovno poudarja navedbo iz svojega mnenja o *odločanju s kvalificirano večino* ⁽²⁾, da je treba spodbujati razpravo o postopnem prehodu z odločanja s soglasjem na glasovanje s kvalificirano večino pri davčnih vprašanjih.

1.5 Dejavno sodelovanje civilne družbe je bistveno za ozaveščenost državljanov na davčnem področju o kaznivih dejanjih in škodljivih praksah ter pravični obdavčitvi. Njeno sodelovanje bo pripomoglo k sklenitvi pakta in njegovemu izvajanju. Za njegov uspeh je zelo pomembno sodelovanje delodajalcev in njihovih organizacij. Zagotoviti je treba, da sprejeti zakonodajni ukrepi ne bodo škodovali podjetjem, ki izpolnjujejo svoje davčne obveznosti, tako da bi jim bilo naloženo preveliko upravno breme. Z učinkovitim in hitrim ukrepanjem proti kaznivim dejanjem in škodljivim praksam na področju davkov bodo ustvarjena dodatna javna finančna sredstva, ki so potrebna za financiranje načrtov okrevanja po pandemiji, zelene in digitalne preobrazbe gospodarstva ter izgradnje evropskega stebrja socialnih pravic.

⁽¹⁾ V nadaljnjem besedilu se uporabljata angleški kratici.

⁽²⁾ UL C 353, 18.10. 2019, str. 90.

1.6 Digitalizacija gospodarstva prinaša nove izzive za davčne organe, saj se lahko ustvarijo nove metode agresivnega davčnega načrtovanja, finančnih kaznivih dejanj in škodljivih praks. Z učinkovitejšim upravnim sodelovanjem in izmenjavo podatkov pa ustvarja tudi nove možnosti za davčne organe v boju proti takšnim praksam.

1.7 Za izboljšanje rezultatov boja proti tem kaznivim dejanjem in škodljivim praksam je treba okrepiti politično, upravno, policijsko in pravosodno sodelovanje neposredno med državami članicami ter med njimi in EU, kot tudi pravno podlago tega sodelovanja, finančnoobveščevalnim enotam, davčnim organom, evropskim nadzornim organom in drugim akterjem v tem boju pa zagotoviti zadostne finančne in človeške vire.

1.8 Za izboljšanje učinkovitosti ukrepov je potrebno skupno razumevanje teh kaznivih dejanj in škodljivih praks, povezav med njimi in njihove povezanosti z gospodarskim in finančnim kriminalom ter politično korupcijo, kot tudi vloge davčnih oaz, ki je nujna za njihovo spodbujanje in prikrivanje. Izkoreninjenje kriminalnih dejavnosti davčnih oaz bi moral biti prednostni cilj EU.

1.9 Čeprav je ta politika potrebna v vseh okoliščinah, EESO meni, da bi morala v razmerah, ki jih je povzročila pandemija COVID-19, nujno postati politična in etična prednostna naloga Unije, nacionalnih vlad in evropske civilne družbe. Ko je potrebnih toliko javnofinančnih sredstev za soočanje z zdravstvenimi, gospodarskimi in socialnimi posledicami pandemije, je nedopustno, da se pomembna količina teh sredstev nezakonito preusmerja v zasebni dobiček ozkega kroga ljudi, s čimer je neposredno oškodovana velika večina delavcev, podjetnikov, samozaposlenih, zaposlenih in upokoencev, ki izpolnjujejo svoje davčne obveznosti.

1.10 EESO podpira novi akcijski načrt za celovito politiko Unije o preprečevanju pranja denarja in boju proti financiranju terorizma ⁽³⁾, ki ga je Evropska komisija predstavila 7. maja 2020. Meni, da ga je treba nujno začeti izvajati. EESO podpira predlagane ukrepe za učinkovito izvajanje sedanjega pravnega okvira za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma, oblikovanje enotnih pravil EU, ustanovitev evropskega nadzornega organa in ostale stebre načrta. EU in države članice morajo izražati skupna stališča na mednarodnih forumih, kot so Projektna skupina za finančno ukrepanje (FATF pri OECD), G20 in OZN. EESO se strinja s stališčem Komisije, da bi morali sprejeti ukrepi upoštevati evropsko zakonodajo o varstvu podatkov in sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti na tem področju ter zagotavljati, da bodo dodatna finančna in upravna bremena za države članice ter pooblaščen subjekte čim manjša.

1.11 EESO poziva Evropsko komisijo, naj pregleda sedanji seznam jurisdikcij, ki niso pripravljene sodelovati, in preuči možnost določitve dodatnih meril, s katerimi bi zagotovili, da bi bile na ta seznam vključene vse davčne oaze. Poziva jo tudi, naj določi ustrezne ukrepe, da podjetja in posamezniki ne bodo mogli opravljati neupravičenih transakcij s svojimi finančnimi institucijami.

1.12 EESO pozitivno ocenjuje uvedbo davčnih kazalnikov v evropski semester, poziva države članice, naj v zvezi z njimi upoštevajo priporočila za posamezne države, in predlaga Evropski komisiji, naj v evropski semester vključi postopek za ocenjevanje učinkovitosti, enakosti, zadostnosti in ustreznega delovanja davčnih sistemov.

1.13 EESO poziva, naj evropske direktive zajemajo umetniška dela in drugo premoženje visoke vrednosti, zlasti premoženje, spravljeno na prostocarinskih območjih in v carinskih skladiščih, ter naj se postopno odpravijo sheme državljanstva ali prebivanja za vlagatelje, ki so vzpostavljene v nekaterih državah članicah. Poleg tega poziva, naj se odpravi nepreglednost prinosniških delnic.

1.14 EESO meni, da bi bilo treba za davčne utaje uporabljati določbe iz pete direktive o preprečevanju pranja denarja v zvezi s centraliziranim javnim registrom dejanskih lastnikov gospodarskih družb in skladov. Na drugi strani poziva, naj se vzpostavijo ustrezni postopki, ki bodo MSP olajšali izpolnjevanje pogojev v zvezi z registracijo.

1.15 EESO podpira globalno rešitev za obdavčitev podjetij s pomembno digitalno prisotnostjo v okviru prizadevanj OECD, če pa dogovor ne bo dosežen do konca leta 2020, bi morala Unija ponovno zagovarjati svojo pobudo o obdavčitvi velikih podjetij v digitalnem gospodarstvu.

1.16 Spremeniti je treba direktivo ATAD, da se vključijo pravila o davčni obravnavi v zvezi z jurisdikcijami z nizkimi davčnimi stopnjami in vračanju dividend ali kapitalskih dobičkov, ki v tujini niso bili obdavčeni, v domovino.

⁽³⁾ C(2020) 2800 final.

1.17 Nacionalne finančnoobveščevalne enote je treba finančno in tehnično podpreti ter spodbujati tesno sodelovanje med njimi in davčnimi organi, pa tudi med nacionalnimi policijami in Europolom, pri pregonu davčnih in finančnih kaznivih dejanj.

1.18 EESO poziva Komisijo, naj opravi študijo o vlogi tako imenovanih slamnatih družb pri davčnih goljufijah, davčnih utajah, izogibanju davkom in pranju denarja ter naj v skladu z ugotovitvami študije spremeni direktivo proti izogibanju davkom, direktivo o kapitalski ustreznosti in direktivo o preprečevanju pranja denarja, da bi preprečila izvrševanje kaznivih dejanj in omogočanje škodljivih praks prek njih.

1.19 EESO poziva Evropsko komisijo in države članice, naj preučijo pojem minimalne efektivne obdavčitve dobičkov pravnih oseb in njegovo možno uporabo.

1.20 EESO predlaga, naj trgovinski in gospodarski sporazumi EU v skladu z načeli in pravili Svetovne trgovinske organizacije vključujejo poglavje z določbami proti davčnim kaznivim dejanjem, pranju denarja in agresivnemu davčnemu načrtovanju ter o sodelovanju med davčnimi upravami.

2. Ozadje mnenja

2.1 Obseg davčnih goljufij, davčnih utaj, izogibanja davkom in pranja denarja v Evropi in svetu je v makroekonomskem smislu zelo velik. Njihova mednarodna razsežnost je očitna. Pri njihovem izvajanju imajo ključno vlogo davčne oaze, ki sprejemajo in usmerjajo kapital velikih podjetij in osebno premoženje, v zvezi s katerim so lastniki utajili davek ali se izognili njegovemu plačilu, skupaj s kapitalom, ki izvira iz politične in gospodarske korupcije ter organizacij gospodarskega kriminala.

2.2 Splošno sprejete opredelitve davčne oaze ni, čeprav je obdavčitev v vseh ničelna ali zelo nizka, podatki o strankah in tokovih pa praviloma niso pregledni. Prepoznavna oaz poteka na podlagi seznamov držav, katerih nepripravljenost za sodelovanje se kaže v zavrnitvi, da bi davčnim organom posredovale informacije in sodelovale s pravosodjem. Priznani so seznam OECD ⁽⁴⁾ in oba seznama EU: o pranju denarja in financiranju terorizma ter o davčnih utajah in izogibanju davkom ⁽⁵⁾. V monografiji F&D (Mednarodni denarni sklad – MDS) se ocenjuje, da zasebno premoženje v finančnih offshore centrih znaša od 7 do 8,7 bilijona USD ⁽⁶⁾ (od 8 % do 10 % svetovnega BDP).

2.3 MDS ocenjuje, da davčne utaje države stanejo približno 3 bilijone USD letno ⁽⁷⁾. Evropski parlament ocenjuje, da ta številka v EU znaša 825 milijard EUR ⁽⁸⁾, vrzel pri pobiranju DDV, katere vzrok so večinoma goljufije, pa znaša približno 147 milijard EUR letno, od tega 50 milijard EUR ustreza čezmejnemu davčnemu vrtiljaku ⁽⁹⁾.

2.4 Izogibanje davkom ne pomeni vedno kršitve črke, pač pa duha zakona. V davčne oaze se iz naslova izogibanja davkom od dohodka pravnih oseb letno stekajo sredstva v višini približno 600 milijard USD ⁽¹⁰⁾. Izgube EU znašajo od 160 do 190 milijard EUR na leto ⁽¹¹⁾. Zaradi izogibanja davkom prek šestih držav članic je preostalih 22 članic prikrajšanih za 42,8 milijarde EUR davčnih prihodkov ⁽¹²⁾. V publikaciji F&D (MDS) je navedeno, da se 40 % neposrednih tujih naložb na svetu, tj. približno 15 bilijonov USD, steka v slamnate družbe (brez kakršne koli gospodarske dejavnosti), pogosto v obliki holdingov, ki združujejo delujoča odvisna podjetja. Večinoma imajo sedež v petih evropskih državah ⁽¹³⁾.

⁽⁴⁾ Na seznamu FATF jurisdikcij z visokim tveganjem sta samo dve državi (Severna Koreja in Iran). Na seznam FATF jurisdikcij, nad katerimi se izvaja poostren nadzor, je vključenih 18 držav. Oba sta bila posodobljena 21. februarja 2020.

⁽⁵⁾ Na seznamu iz Delegirane uredbe Komisije (EU) 2020/855 z dne 7. maja 2020 (UL L 195, 19.6.2020, str. 1) je 20 držav z visokim tveganjem v zvezi s pranjem denarja in financiranjem terorizma. Posodobljeni seznam jurisdikcij, ki niso pripravljene sodelovati v zvezi z davčnimi utajami in izogibanjem davkom, vsebuje 12 jurisdikcij, ki jim je treba prišteti še 20 jurisdikcij, nad katerimi se izvaja nadzor.

⁽⁶⁾ D. Lipton: *Shining a Light*, str. 4, in N. Shaxson: *Tackling Tax Havens*, str. 7, navedba G. Zucmana (2017), MDS, F&D, september 2019.

⁽⁷⁾ G. Bhatt: Editor's Letter, MDS, Prav tam, str. 2.

⁽⁸⁾ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 26. marca 2019 o finančnem kriminalu, davčni utaji in izogibanju davkom, točka 24.

⁽⁹⁾ Evropski parlament, prav tam, točki 142 in 143.

⁽¹⁰⁾ N. Shaxson: *Tackling Tax Havens*, MDS, prav tam, str. 7.

⁽¹¹⁾ Evropski parlament, prav tam, točka 19.

⁽¹²⁾ Evropski parlament, prav tam, točka 328.

⁽¹³⁾ J. Damgaard, T. Elkjaer in N. Johannesen: *The Rise of Phantom Investments*, str. 11–13, MDS, F&D, september 2019.

2.5 Po navedbah OZN pranje denarja pomeni od 2 % do 5 % svetovnega BDP ⁽¹⁴⁾. Nedavni primeri, kot sta Danske Bank (po prvotni oceni približno 200 milijard EUR) ⁽¹⁵⁾ in Swedbank (37 milijard EUR) ⁽¹⁶⁾ kažejo na slabosti pri preprečevanju pranja denarja kljub direktivam in prizadevanjem nadzornih organov.

2.6 Poleg finančnega sektorja so še druge poti za pranje denarja: trgi umetnin, diamantov in plemenitih kovin, prostocarinska območja, carinska skladišča, posebne ekonomske cone ipd. Hitre tehnološke spremembe omogočajo nove poti prek virtualnih sredstev in verig podatkovnih blokov (angl. *blockchain*). Enako velja za postopke davčne utaje in izogibanja davkom: dividendne arbitraže in izpiranje obveznic s transakcijami *cum-ex* (55,2 milijarde EUR), agresivno davčno načrtovanje, tajne dogovore med državami in multinacionalnimi družbami o bistvenem zmanjšanju njihovih davčnih obveznosti ali sheme dodeljevanja državljanstva ali dovoljenja za prebivanje tujcem v zameno za naložbe. Elektronsko trgovanje ter platformno in digitalno gospodarstvo na splošno pomenijo nova tveganja v zvezi s priložnostmi za davčna kazniva dejanja in izogibanje davkom, kot tudi nove možnosti za sledenje in nadzor.

2.7 Junckerjeva Komisija se je zelo intenzivno ukvarjala s preprečevanjem davčnih kaznivih dejanj in izogibanja davkom: oblikovala je 26 zakonodajnih in 57 drugih pobud. V zvezi s preprečevanjem pranja denarja in financiranja terorizma izstopata dve direktivi, in sicer četrta in peta direktiva AMLD (iz leta 2015 oziroma 2018). Zadnja je bila prenesena januarja 2020 in prinaša izboljšave pri prepoznavanju lastnikov, izmenjavi informacij in sodelovanju med finančnoobveščevalnimi enotami ter razširjeno področje uporabe v zvezi s pooblaščenimi subjekti, obenem pa uvaja nadzor nad virtualnimi valutami. Rezultati v praksi niso zadovoljivi: ostaja precej pomanjkljivosti in vrzeli, čeprav je Komisija v okviru svojih omejenih pooblastil zelo dejavna (ocena iz leta 2019) ⁽¹⁷⁾. Nedavno je Evropsko računsko sodišče začelo revizijo, da bi ocenilo učinkovitost ukrepov proti pranju denarja v bančnem sektorju ⁽¹⁸⁾, Evropska komisija pa je začela postopek pred Sodiščem Evropske unije proti trem državam članicam, ker niso v celoti prenesle četrte direktive AMLD ⁽¹⁹⁾.

2.8 Evropska komisija je 7. maja 2020 predstavila nov akcijski načrt za celovito politiko Unije o preprečevanju pranja denarja in boju proti financiranju terorizma ⁽²⁰⁾ ter delegirano uredbo ⁽²¹⁾ s seznamom držav in jurisdikcij, ki pri tem ne sodelujejo. Na podlagi ocene razlik pri uporabi veljavnega zakonodajnega okvira in zaradi „resnih pomanjkljivosti pri izvrševanju pravil“ ter v prepričanju, da se „nezakonit denar v Evropski uniji v nobenih okoliščinah ne bi smel tolerirati“, načrt temelji na šestih stebrih:

- zagotavljanje učinkovitega izvajanja veljavnega okvira, začenši s popolnim prenosom direktiv o preprečevanju pranja denarja,
- vzpostavitev enotnih pravil s spremenjeno direktivo in z uredbo,
- vzpostavitev postopkov in ustanovitev nadzornega organa na ravni EU z zakonodajnim predlogom,
- vzpostavitev podpornega in usklajevalnega mehanizma za finančnoobveščevalne enote ter medsebojno povezovanje centralnih nacionalnih registrov bančnih računov,
- uporaba kazenskega prava in okrepitev izmenjave informacij,
- krepitev mednarodne razsežnosti okvira EU.

V prvem trimesečju leta 2021 bodo predstavljeni štirje zakonodajni predlogi za razvoj teh stebrov.

⁽¹⁴⁾ UN: UNODC *Money Laundering and Globalization* (Urad Združenih narodov za droge in kriminal: Pranje denarja in globalizacija).

⁽¹⁵⁾ Evropski parlament, prav tam, točki 236 in 237.

⁽¹⁶⁾ Evropski parlament, prav tam, točka 235, Financial Times, 23. marec 2020.

⁽¹⁷⁾ COM(2019) 360 final, 370 final, 371 final in 372 final z dne 24. julija 2019. Zlasti je zanimiv dokument COM(2019) 373 – Poročilo o oceni nedavnih domnevnih primerov pranja denarja, v katere so bile vpletene kreditne institucije EU.

⁽¹⁸⁾ 11. junij 2020: <https://www.eca.europa.eu/sl/Pages/DocItem.aspx?did=53979>.

⁽¹⁹⁾ 2. julij 2020: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/IP_20_1228.

⁽²⁰⁾ C(2020) 2800.

⁽²¹⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) št. 2020/855 z dne 7. maja 2020.

2.9 Drugo pomembno področje delovanja Evropske komisije je bilo izogibanje davkom, povezano s pobudami o obdavčitvi digitalnega gospodarstva in davčni osnovi za davek od dohodkov pravnih oseb. S svojo strategijo je poskušala doseči dejansko obdavčitev, v skladu s katero bi multinacionalne družbe plačale ustrezne davke tam, kjer ustvarjajo vrednost, v skladu z akcijskim načrtom OECD za preprečevanje erozije davčne osnove in preusmerjanja dobička, da bi zlasti omejili erozijo davčne osnove za davek od dohodkov pravnih oseb z odbitki za obresti in licenčnine ter drugimi finančnimi ugodnostmi. Glavni zakonodajni akt v zvezi s tem je bila direktiva ATAD (2016), ki je bila leta 2017 spremenjena tako, da vključuje hibridna neskladja (direktiva ATAD 2) ⁽²²⁾. Njenih rezultatov še ni mogoče oceniti. Uzakonjeno je bilo tudi lažje reševanje sporov, ki izhajajo iz dvojne obdavčitve ⁽²³⁾. Nova uredba o kontroli gotovine, ki se vnaša v Unijo ali iznaša iz nje, je bila sprejeta leta 2018 ⁽²⁴⁾.

2.10 Evropska komisija je upoštevala izogibanje davkom v svojih zakonodajnih pobudah o obdavčitvi digitalnega gospodarstva in osnovi za davek od dohodkov pravnih oseb. Leta 2018 je predlagala direktivo o obdavčitvi dohodkov pravnih oseb s pomembno digitalno prisotnostjo in direktivo o obdavčitvi prihodkov velikih digitalnih podjetij. Leta 2016 je predlagala dve direktivi o osnovi za davek od dohodkov pravnih oseb, da bi ta postala skupna (CCTB) in konsolidirana (CCCTB). Zadnja je zelo pomembna za boj proti izogibanju davkom. Zaradi istočasnih razprav na ravni OECD in nasprotovanja nekaterih držav članic je prišlo do zamude pri sprejetju teh direktiv. Zato je Evropska komisija leta 2019 predložila sporočilo, v katerem predlaga začetek razprave o tem, da bi odločitve o davčnih zadevah sprejemali s kvalificirano večino.

2.11 Sodelovanje med davčnimi organi in drugimi institucijami držav članic prek avtomatične izmenjave davčnih informacij (AEOI) ⁽²⁵⁾ ter preglednost sta bistvenega pomena. Sprejetih je bilo šest direktiv o upravnem sodelovanju. V vseh, od prve (Direktiva 2011/16/EU ⁽²⁶⁾) do zadnje (Direktiva (EU) 2018/822 ⁽²⁷⁾), je bila razširjena obveznost razkrivanja dejanskih imetnikov računov, finančnih sredstev in transakcij ter vseh produktov, vključno z zavarovanji in dividendami. Dosežen je bil napredek v zvezi z zahtevami za avtomatično izmenjavo informacij o davčnih stališčih in finančnih informacij velikih podjetij po državah (poročanje po državah – CbCR ⁽²⁸⁾). Uporaba finančnih in drugih informacij za kazenski pregon kaznivih dejanj je bila urejena z Direktivo (EU) 2019/1153 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁹⁾.

2.12 Junckerjeva Komisija se je spopadla s skrivnimi dogovori nekaterih držav članic z multinacionalnimi družbami, v skladu s katerimi te v njih plačujejo minimalne davke. Davčne kazalnike ji je uspelo vključiti tudi v evropski semester. Zadnja priporočila za posamezne države kažejo, da izvajanje zakonodaje v zvezi z agresivnim davčnim načrtovanjem in prepoznavanje dejanskih lastnikov v nekaterih državah ni zadovoljivo. Sodelovanje med državami članicami je mogoče bistveno izboljšati. Kljub določenemu napredku se stopnja goljufij, pranja denarja in izogibanja davkom na splošno ni zmanjšala, v nekaterih primerih, kot je pretok kapitala v slamnate družbe, se je celo povečala.

2.13 EESO je v zadnjih petih letih sprejel 25 mnenj o teh vprašanjih. Na splošno je podprl ukrepe, ki jih je predlagala Komisija. V nekaterih primerih je šel s svojimi zahtevami v skladu s stališčem Evropskega parlamenta še dlje.

3. Splošne ugotovitve in priporočila

3.1 Kriza zaradi pandemije COVID-19, najhujša po koncu druge svetovne vojne, mora biti v središču vseh gospodarskih in socialnih razmislekov in predlogov. V zvezi s tem mnenjem se zdi očitno, da bi države in sama EU z bistvenim zmanjšanjem ekonomskega obsega davčnih kaznivih dejanj in izogibanja davkom dobile del finančnih sredstev, potrebnih za spopadanje z zdravstvenimi, gospodarskimi in socialnimi učinki pandemije. EESO meni, da je sodelovanje evropskih institucij, nacionalnih vlad in civilne družbe pri sprejemanju vseh potrebnih ukrepov za izvajanje stalnih in učinkovitih ukrepov proti davčnim kaznivim dejanjem in izogibanju davkom danes bolj kot kadar koli prej neizogibna politična in moralna dolžnost ter vprašanje, ki ga je treba nujno obravnavati.

⁽²²⁾ Direktiva Sveta (EU) 2016/1164 (ATAD) (UL L 193, 19.7.2016, str. 1) je v državah, ki niso imele lastne zakonodaje, začela veljati 1. januarja 2020 (v drugih pa leta 2024). Direktiva Sveta (EU) 2017/952 (ATAD 2) (UL L 144, 7.6.2017, str. 1) bo začela veljati 1. januarja 2022.

⁽²³⁾ Direktiva Sveta (EU) 2017/1852 (UL L 265, 14.10.2017, str. 1).

⁽²⁴⁾ Uredba (EU) 2018/1672 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 284, 12.11.2018, str. 6).

⁽²⁵⁾ V angleščini: *Automatic exchange of information* – AEOI.

⁽²⁶⁾ Direktiva Sveta 2011/16/EU (UL L 64, 11.3.2011, str. 1).

⁽²⁷⁾ Direktiva Sveta (EU) 2018/822 (UL L 139, 5.6.2018, str. 1).

⁽²⁸⁾ Angleška kratica za *Country by country reporting* – CbCR.

⁽²⁹⁾ UL L 186, 11.7.2019, str. 122.

3.2 Glavni namen tega mnenja je na podlagi skupne vizije in stališč, izraženih v prejšnjih mnenjih EESO, oblikovati predloge za učinkovitejši boj proti tem kaznivim dejanjem. Upoštevati je treba odnose med različnimi davčnimi kaznivimi dejanji ter odnos med njimi in izogibanjem davkom prek skupnih kanalov, ki vodijo v davčne oaze.

3.3 EESO je seznanjen s pripravljenostjo Evropske komisije in Evropskega parlamenta za sprejetje pobud proti davčnim kaznivim dejanjem, davčnim utajam in nelojalni davčni konkurenci ter obžaluje, da nekatere države članice blokirajo in s pomanjkanjem medsebojnega sodelovanja ovirajo nekatere glavne pobude, na primer v zvezi z davkom od dohodka pravnih oseb, goljufijami na področju DDV in agresivnim davčnim načrtovanjem.

3.4 EESO predlaga vzpostavitev evropskega pakta za učinkovit boj proti davčnim goljufijam in utajam, izogibanju davkom in pranju denarja. Poziva Komisijo, naj spodbuja politično pobudo, ki bo vključevala nacionalne vlade in ostale evropske institucije pri izvajanju pakta. Eden od njegovih stebrov mora biti sodelovanje med državami članicami.

3.5 Učinkovito izvajanje pakta bi moralo EU in njenim državam članicam prinesiti dodatna sredstva poleg tistih, ki jih prinaša rast, za financiranje načrtov za okrevanje po krizi zaradi pandemije, zelene in digitalne preobrazbe njihovega gospodarstva ter vzpostavitve trdnega evropskega stebra socialnih pravic. EESO na podlagi spoštovanja davčne suverenosti držav članic poziva odgovorne politike EU in nacionalne vlade, naj z odgovornostjo in velikodušnostjo, ki sta potrebni v tem tragičnem obdobju, dosežejo soglasje o vsebini pakta, ki ga predlaga. Po mnenju EESO bi moralo doseganje soglasja o evropskem paktu za preprečevanje davčnih kaznivih dejanj, izogibanja davkom in pranja denarja ter financiranja terorizma temeljiti na:

- (a) zavezi držav članic in evropskih institucij, da bodo sprejele vse potrebne dodatne zakonodajne in upravne ukrepe za učinkovit boj proti tem kaznivim dejanjem in škodljivim praksam;
- (b) okrepitvi politične volje za sodelovanje med državami članicami in z institucijami EU, ki bi pripeljalo do vzpostavitve učinkovitih postopkov upravnega, policijskega in pravosodnega sodelovanja za uresničitev ciljev pakta;
- (c) zavezi držav članic, da bodo odpravile nelojalno davčno konkurenco in blokado direktiv, povezanih s cilji pakta;
- (d) vključenosti organizacij civilne družbe v pakt.

3.6 Bistvenega pomena je, da pri tem dogovoru in vzpostavitvi večje družbene ozaveščenosti na področju obdavčenja sodelujejo organizacije civilne družbe. V velikem interesu evropskih državljanov je, da je na voljo dovolj sredstev za kakovostne javne storitve – dandanes zlasti zdravstvene in raziskovalne – ter zadostne sisteme socialnega varstva. Podjetniki, ki izpolnjujejo svoje davčne obveznosti, to je večina, želijo, da se odpravijo davčne utaje in izogibanje davkom, ki jih izvajajo nekatera podjetja in ki zanje pomenijo nelojalno konkurenco.

3.7 EESO se strinja z Evropskim parlamentom, da „imata pravična obdavčitev ter odločen boj proti davčnim goljufijam, davčni utaji, agresivnemu davčnemu načrtovanju in pranju denarja osrednjo vlogo pri oblikovanju pravične družbe in močnega gospodarstva, hkrati pa ščitita socialno pogodbo in pravno državo“⁽³⁰⁾. Zato je zaskrbljen nad obsežno davčno vrzeljo, ki jo ta kazniva dejanja in škodljive prakse povzročajo v davčnih prihodkih, ter nedavnim razvojem obdavčenja, s katerim se je davčno breme premaknilo na dohodek iz zaposlitve ter s finančnega sektorja na realno gospodarstvo, kjer je davčni pritisk na MSP večji kot na multinacionalne družbe.

3.8 Uvedba davčnih kazalnikov v poročila o državah v okviru evropskega semestra pomeni napredek. Vendar ocena njihovih rezultatov kaže, da delovanje finančnoobveščevalnih enot, avtomatična izmenjava informacij in sodelovanje davčnih organov v delu držav članic EU niso zadovoljivi, kar zadeva pranje denarja, davčne utaje in izogibanje davkom. EESO predlaga Evropski komisiji, da bi bili davčni kazalniki v evropskem semestru enakovredni drugim kazalnikom in da bi vzpostavili postopek za oceno učinkovitosti, enakosti, zadostnosti in ustreznega delovanja sistemov davčnih sistemov.

⁽³⁰⁾ Evropski parlament, prav tam, točka 328.

3.9 EESO podpira novi akcijski načrt za celovito politiko Unije o preprečevanju pranja denarja in boju proti financiranju terorizma ter meni, da ga je treba nujno začeti izvajati. Podpira ustanovitev evropskega nadzornega organa, ki bi čim bolj krepil sodelovanje med davčnimi organi in finančnoobveščevalnimi enotami držav članic ter imel neposredna pooblastila za nadzor in preiskavo pooblaščenih subjektov z vseh področij ter zadostne človeške in tehnološke vire za prilagajanje stalnemu razvoju kaznivih dejanj. Poziva Komisijo, naj kot najustreznejšo možnost za to preuči morebitno ustanovitev evropske agencije za boj proti davčnim, gospodarskim in finančnim kaznivim dejanjem in pranju denarja ter za nadzor izvajanja zakonodaje in učinkovitosti upravnih ukrepov. Meni, da mora EU na mednarodnih forumih, kot so Projektna skupina za finančno ukrepanje (FATF) pri OECD, G20 in OZN, nastopati z enotnim stališčem. Meni tudi, da bi morala Evropska komisija pomagati državam članicam z vzpostavitvijo mehanizmov usposabljanja, kot je evropska davčna akademija, ki jo je predlagal v mnenju o programu *Fiscalis* (10/2018) ⁽³¹⁾.

3.10 Pravni okvir za preprečevanje pranja denarja mora omogočati dostop do informacij o imetnikih računov ter lastnikih podjetij in skrbniških skladov, pri tem pa spoštovati predpise o varstvu podatkov in sodno prakso Sodišča Evropske unije na tem področju. Zagotoviti je treba zaščito strokovnjakov, ki so dolžni prijavljati sumljive prakse pranja denarja. EESO pozdravlja, da je v akcijskem načrtu predlagan nov sistem zaščite prijaviteljev, in poziva, naj se njegova uvedba ne odloži na december 2021. EESO se strinja s stališčem Komisije, da je treba zagotoviti, da bo dodatno upravno in finančno breme, ki bi ga sprejeti ukrepi prinesli državam članicam in pooblaščenim subjektom, čim manjše.

3.11 Nadzorni ukrepi nad tretjimi državami, vključeni v peto direktivo o preprečevanju pranja denarja, bodo učinkoviti le, če bo seznam visoko tveganih držav realen. EESO zagovarja pregledno in jasno metodologijo ter krajše roke za ocenjevanje. Meni, da bi bilo treba novi seznam samo 20 držav in ozemelj čim prej sprejeti ter mu dodati še nekatere države, na primer tiste, ki so povezane z nedavnimi aferami. Obžaluje, da nekatere države članice EU ovirajo dostop do informacij o transakcijah v davčne oaze.

3.12 Seznam davčnih oaz Sveta ECOFIN (2017), povezanih z davčno utajo in izogibanjem davkom, je bil posodobljen februarja letos. Za razliko od drugih seznamov ima ta prednost, da zajema tako tiste, ki ne sprejemajo avtomatične izmenjave informacij, kot tiste, ki podjetjem ponujajo posebne davčne režime. Sporno je, da evropski seznam ne vključuje obstoječih davčnih oaz v EU. Evropska komisija je v priporočilih evropskega semestra za posamezne države kljub temu opozorila na nekatere države članice, ki ogrožajo davčne osnove svojih partneric v Uniji. Čeprav ima tveganje za vpis na črni seznam odvrtačilni učinek zaradi ugleda, sankcije niso dovolj učinkovite.

3.13 Da bi jurisdikcije na seznamu izvedle zahtevane reforme, EESO predlaga, naj se po naslednji oceni uredba spremeni tako, da bodo jurisdikcijam, ki reform niso izvedle, prepovedane finančne transakcije z EU. Ukrepi morajo zadevati tudi podjetja, ki se izogibajo plačilu davkov. Učinkovit ukrep bi bil, da se javna pomoč v zvezi s COVID-19 ne dodeli podjetjem, ki opravljajo neupravičene transakcije z jurisdikcijami s seznama, kar so sprejele nekatere države članice. EESO poziva tudi, naj se preuči, ali bi bilo primerno navedena podjetja izključiti iz javnih naročil.

3.14 Multinacionalne družbe delujejo globalno in pod skupnim vodstvom, davčni predpisi pa se sprejemajo na nacionalni ravni brez upoštevanja njihove interakcije s sistemi drugih držav ali celo v očitni davčni konkurenci z njimi. Nekatere jurisdikcije sprejemajo davčne sisteme, ki povzročajo erozijo davčnih osnov na drugih ozemljih. To je države skupaj s splošnim zniževanjem davčnih stopenj pripeljalo do davčne tekme za znižanje davkov, da bi pritegnile neposredne tuje naložbe, ter povzročilo pravne vrzeli in neskladja. Veliko multinacionalnih družb prestrukturira svoje poslovanje, da bi

⁽³¹⁾ Mnenje EESO ECO/470: *Fiscalis* 2021–2027 (UL C 62, 15.2.2019, str. 118).

znatno zmanjšale davčne obveznosti. V ta namen uporabljajo nekatere transakcije znotraj skupine, da velik del stroškov umetno prenesejo na ozemlje s srednjo ali visoko stopnjo obdavčitve, medtem ko dobiček prijavijo v jurisdikcijah z nizko ali ničelno stopnjo obdavčitve, kjer sklenejo skrivne davčne dogovore z vladami. V tem okolju je prenos dobička velikih podjetij v digitalnem gospodarstvu še posebej enostaven. EESO upa, da se bodo te razmere spremenile z uporabo predpisov za preprečevanje erozije davčne osnove in preusmerjanja dobička ter direktiv ATAD. Za ocenjevanje njihovih rezultatov je še prezgodaj. Da bi bili učinkoviti, je potrebno sodelovanje vseh držav članic, kar je glavni cilj evropskega pakta.

3.15 EU je izpostavljena izogibanju davkom⁽³²⁾. Pretok kapitala, blaga in oseb na notranjem trgu je v nasprotju s pomanjkanjem usklajevanja na področju davčnih politik. Po krizi leta 2008 se je napredek na področju ekonomskega upravljanja osredotočal na nadzor nad porabo. Razmere so se v zadnjih letih spremenile, vendar usklajevanje davčnih politik še ni zadostno. Uvedba davčnih kazalnikov v evropski semester je napredek, ki omogoča opozarjanje, da so davčni sistemi nekaterih držav članic škodljivi.

3.16 Skupina G20 je leta 2009 začela proces sodelovanja za boj proti davčnim utajam in izogibanju davkom. OECD je sprejel nov svetovni standard izmenjave podatkov, tj. skupni standard poročanja, ki temelji na avtomatični izmenjavi informacij. Večina jurisdikcij mednarodne skupnosti se je zavezala, da ga bo uporabljala od januarja 2018. Splošna ocena spoštovanja tega standarda je v pripravi.

3.17 V EU avtomatično izmenjavo informacij ureja direktiva o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja (DAC), ki je bila zaradi usklajevanja s skupnim standardom poročanja večkrat spremenjena. Z navedeno direktivo je bila obveznost avtomatične izmenjave informacij razširjena na fizične in pravne osebe ter na glavne vrste prihodkov, vendar so še ostale vrzeli, ki jih je treba odpraviti. Še vedno ni rešeno vprašanje informacij o dejanskem lastniku sredstev in skladov ter o vmesnih nosilcih (nekateri skrbniški skladi, obvodna podjetja, fundacije ipd.), kot se je izkazalo v aferi s panamskimi dokumenti. Prav tako ni rešeno vprašanje anonimnosti prinosniških delnic brez javno znanega imetnika, ki so v nekaterih državah še vedno dovoljene. Področje uporabe direktive o upravnem sodelovanju na področju obdavčenja bi bilo treba razširiti na umetnine in drugo premoženje velike vrednosti na prostocarinskih območjih in v carinskih skladiščih. Rešiti bi bilo treba tudi problem shem državljanstva ali prebivanja za vlagatelje, ki jih ponuja 19 držav članic in ki se v številnih primerih uporabljajo za storitev davčnih kaznivih dejanj.

3.18 Akcijski načrt OECD za preprečevanje erozije davčne osnove in preusmerjanja dobička je globalna pobuda za preprečevanje erozije davčne osnove in preusmerjanja dobička. Poročila o napredku petnajstih ukrepov iz tega načrta imajo različno pravno naravo. Pri nekaterih gre za dobre prakse, drugi imajo status minimalnih standardov z možnostjo določitve obveznosti, da države njihovo vsebino vključijo v zakonodajo o gospodarskih družbah. Nekatere temeljne teme, kot je obdavčitev digitalnega gospodarstva ali razporeditev pravic do obdavčenja med državami, je treba še rešiti na svetovni ravni. Nekatere države in organizacije civilne družbe so kritizirale proces preprečevanja erozije davčne osnove in preusmerjanja dobička ter predlagale, naj se reforma mednarodne davčne arhitekture prenese na odbor strokovnjakov OZN na področju obdavčenja. EESO meni, da mora OECD dokončati svoje delo in sodelovati z odborom OZN, da bi izmenjala sklepe in bi ti postali univerzalni.

3.19 Direktivi ATAD sta osrednji del strategije EU za boj proti izogibanju davkom. Zagotavljata, da države članice usklajeno izvajajo poročila o preprečevanju erozije davčne osnove in preusmerjanja dobička, njuna pravna vrednost pa se krepi z nadzorom Sodišča Evropske unije nad njunim spoštovanjem. V nekaterih primerih pravila iz direktiv proti zlorabam presegajo preprečevanje erozije davčne osnove in preusmerjanja dobička, na primer pri izstopnih davkih, pravilih o nadzorovanih tujih družbah, pravilih o preprečevanju hibridnih neskladij ali uvedbi splošne klavzule o preprečevanju zlorab. Vseeno pa zaradi nasprotovanja nekaterih držav niso bile vključene klavzule o naložbah, čeprav sta to zagovarjali Komisija in večina držav članic.

⁽³²⁾ A. Cobham in J. Garcia-Bernardo: *Time for the EU to close its own tax havens*, Tax Justice Network, 4. april 2020.

3.20 Preiskave Evropske komisije o skrivnih davčnih dogovorih, ki so jih podpisale nekatere velike multinacionalne družbe in vlade nekaterih držav članic EU, so razkrile obseg izogibanja davkom: davčne stopnje od 0,05 % do 2 % na dobiček, prenesen iz drugih evropskih držav. Kot odziv na to je EU direktivo o upravnem sodelovanju na področju obdavčenja prenovila tako, da je postalo obvezno avtomatično sporočanje vseh čezmejnih davčnih stališč, ki jih podpiše država članica.

3.21 Z nedavno spremembo direktive o upravnem sodelovanju na področju obdavčenja je bila avtomatična izmenjava razširjena na osnovne informacije o velikih podjetjih ⁽³³⁾, razčlenjene po državah (poročila CbCR) ⁽³⁴⁾, v skladu z zahtevami iz ukrepa 13 za preprečevanje erozije davčne osnove in preusmerjanja dobička. Še vedno pa ni omogočen javni dostop do teh informacij. Evropska komisija je predlagala spremembo Direktive 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁵⁾ o računovodstvu, da se omogoči objava poročil po državah. EESO meni, da bi to moralo veljati vsaj za podjetja, ki prejemajo državno pomoč.

3.22 Zelo pomemben predlog Evropske komisije glede obdavčitve dohodkov pravnih oseb je harmonizacija osnove za davek od dohodkov pravnih oseb. V prvi fazi – fazi skupne osnove za davek od dohodkov pravnih oseb – bi se davčna osnova izračunavala v skladu s skupnimi pravili. V drugi fazi – fazi skupne konsolidirane osnove za davek od dohodkov pravnih oseb – bi se dobički in izgube, ki bi jih imela različna odvisna podjetja multinacionalne družbe ali skupine v posameznih državah članicah, konsolidirali v celotni EU. Tako dobljena neto bilanca bi se razdelila med različne države, v katerih je družba dejavna, in bi bila obdavčitev v posameznih državah izračunana v skladu z vnaprej določeno formulo (sredstva, promet in zaposlovanje). Upati je, da bi s to konsolidacijo onemogočili velik del operacij agresivnega davčnega načrtovanja. EESO se strinja, da bi morala obdavčitev temeljiti na tehtani formuli, ki upošteva lokacijo prodaje, zaposlovanja in sredstev. Natančno je treba oceniti vrednost pravic intelektualne lastnine, podatkov in drugih neopredmetenih sredstev.

3.23 Po mnenju Evropske komisije in OECD je zaradi dejstva, da je z veljavnimi davčnimi pravili težko zajeti prihodke novih poslovnih modelov digitalnega gospodarstva, v različnih situacijah in državah prišlo do prenizke obdavčitve podjetij v digitalnem gospodarstvu v primerjavi s tradicionalnimi podjetji. Evropska komisija je (marca 2018) sprejela dva predloga direktiv o obdavčitvi digitalnega gospodarstva ⁽³⁶⁾ v skladu s prizadevanji OECD, ki naj bi bila zaključena v letu 2020. Eden vsebuje začasno, drugi pa trajno rešitev. V začasni rešitvi je določen 3-odstotni davek na prodajo digitalnih storitev velikih podjetij (in ne na dobičke ali tam, kjer je vrednost ustvarjena). Ta predlog je Svet blokiral. Komisija se zdaj pridružuje globalni rešitvi v okviru prizadevanj OECD, vendar bo, če dogovor ne bo dosežen do konca leta 2020, ponovno zagovarjala svojo pobudo o davku za velika podjetja v digitalnem gospodarstvu.

3.24 Evropska komisija in EESO ⁽³⁷⁾ sta izrazila stališče, da je treba začeti razpravo o pogojih, ki so potrebni za postopen prehod z odločanja s soglasjem na glasovanje s kvalificirano večino pri davčnih vprašanjih. Roki za izvedbo te spremembe so lahko krajši ali daljši glede na občutljivost davčnega področja, v katerega se posega, za države članice.

3.25 EESO meni, da veliki izzivi, ki jih za EU in vse njene države članice pomeni kriza zaradi pandemije COVID-19, niso združljivi s kakršno koli popustljivostjo glede kaznivih dejanj, ki slabijo gospodarsko rast in javne finance. Meni tudi, da je treba okrepiti sodelovanje in solidarnost med državami članicami, institucijami EU in sektorji evropske civilne družbe.

⁽³³⁾ Kje imajo zaposlene, promet, obračunan dobiček in plačane davke.

⁽³⁴⁾ Angleška kratica za *Country by country reporting* – CbCR.

⁽³⁵⁾ UL L 182, 29.6.2013, str. 19.

⁽³⁶⁾ COM(2018) 147 final, predlog direktive o določitvi pravil glede obdavčitve dohodkov pravnih oseb v zvezi s pomembno digitalno prisotnostjo in COM(2018) 148 final, predlog direktive o skupnem sistemu davka na digitalne storitve za prihodke od opravljanja nekaterih digitalnih storitev.

⁽³⁷⁾ COM(2019) 8 final: Za učinkovitejše in bolj demokratično odločanje v davčni politiki EU.

4. Posebne ugotovitve in priporočila

4.1 Rešitev iz pete direktive o preprečevanju pranja denarja, da morajo države vzpostaviti centraliziran javni register dejanskih lastnikov družb in skladov, bi bilo priporočljivo razširiti na področje davčnih utaj. Vzpostaviti bi bilo treba tudi ustrezen postopek za prepoznavanje dejanskega lastnika, kadar gre za podjetje s sedežem zunaj EU. Vsi registri morajo delovati ustrezno in sorazmerno, da se olajša delo podjetjem, ki morajo izpolnjevati zahteve, zlasti MSP, za katere bi morale biti na voljo storitve pomoči.

4.2 Nujnost poznavanja dejanskih lastnikov vseh gospodarskih družb in skladov bi bilo treba razširiti na poznavanje lastnikov prinosniških delnic. EESO poziva Komisijo, naj razmisli o uvedbi postopka, ki bi to omogočil, če pa to ne bi bilo mogoče, naj to prakso v EU prepove.

4.3 Zapolniti je treba preostale vrzeli v besedilu direktive o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja, da se avtomatična izmenjava informacij razširi na umetnine in drugo premoženje visoke vrednosti na brezcarinskih območjih, v carinskih skladiščih in posebnih ekonomskih conah.

4.4 Države članice je treba pozvati, naj postopno odpravijo sheme državljanstva ali prebivanja za vlagatelje, ki omogočajo davčna kazniva dejanja. Tako je stališče Evropskega parlamenta in EESO v mnenju SOC/618⁽³⁸⁾. Dokler te sheme še obstajajo, bi bilo treba sprejeti nadzorne ukrepe, potrebne za zagotavljanje, da vlagatelji izpolnjujejo svoje davčne obveznosti.

4.5 Uvesti je treba ukrepe, ki so bili dogovorjeni v OECD in integriranem okviru za tehnično pomoč, v zvezi z dodeljevanjem davčnih prihodkov tržnim jurisdikcijam, kot sta Indija in Kitajska. Spremeniti je treba direktivo ATAD, da bi vključili pravila o davčni obravnavi v zvezi z jurisdikcijami z nizko obdavčitvijo, zlasti o vračanju dividend ali kapitalskih dobičkov iz odvisnih podjetij v tujini, če tam niso bili minimalno obdavčeni.

4.6 V skladu s pozivi Evropskega parlamenta v resoluciji iz marca 2019⁽³⁹⁾ EESO poziva Evropsko komisijo in države članice, naj preučijo pojem minimalne učinkovite obdavčitve dobičkov pravnih oseb in njegovo možno uporabo.

4.7 Povečati je treba sodelovanje med nadzornimi organi in davčnimi upravami držav članic, zlasti na področju davčnih kaznivih dejanj in pranja denarja, ter spodbujati krepitev sodelovanja med Europolom in nacionalnimi policijami.

4.8 Nacionalne finančnoobveščevalne enote je treba finančno in tehnično podpreti, da bodo lahko učinkovito opravljale svoje naloge.

4.9 Velik obseg kapitala, ki se pretaka skozi slamnate družbe s sedežem v EU, zahteva odločen odziv odgovornih politikov. EESO poziva Evropsko komisijo, naj izvede študijo o vlogi slamnatih družb pri davčnih goljufijah, davčni utaji, izogibanju davkom (po uporabi direktiv ATAD 1 in 2) ter pranju denarja ter naj glede na ugotovitve sprejme vse potrebne ukrepe za preprečevanje navedenih kaznivih dejanj in škodljivih praks prek tovrstnih družb. Direktivi ATAD, direktivo o kapitalski ustreznosti in direktive AMLD bi bilo treba po potrebi spremeniti.

4.10 EESO predlaga, naj se v prihodnjih sporazumih EU o trgovini, naložbah in gospodarskem partnerstvu ali v spremembah sedanjih v skladu z načeli in pravili Svetovne trgovinske organizacije predvidi poglavje o obdavčitvi, ki bo vsebovalo rezultate programa OECD za preprečevanje erozije davčne osnove in preusmerjanja dobička, določbe o preprečevanju davčnih goljufij, davčnih utaj, agresivnega davčnega načrtovanja in pranja denarja ter o sodelovanju med davčnimi upravami.

V Bruslju, 18. septembra 2020

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Luca JAHIER

⁽³⁸⁾ Mnenje SOC/618: *Sheme državljanstva in prebivanja za vlagatelje v Evropski uniji* (UL C 47, 11.2.2020, str. 81).

⁽³⁹⁾ Evropski parlament, prav tam, točke od 78 do 85.